

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1 & 2. Vtrum hæc sit vera, Deus est homo? & Homo est Deus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

rius. Potuisset enim se sine timore, morti offerre. Sed nostrâ causâ hûc affectû assumere voluit; quia ad nostram ædificationem & satisfactionem pertinebat. Ad Tertium, Non est de ratione timoris, vt sit incerti mali; sicut nec de ratione spei, vt sit incerti boni: vt patet in animabus purgatorij; satis est vt malum apprehendatur tamquam futurum & imminens. Si tamen apprehendatur certò futurum, non nascetur timor efficax, qui molitur euasione, sed inefficax per modum velleitatis, & simplicis fugæ, seu abhorritiois. Quomodo is qui iam est moriturus, desiderat vitam & timet mortem. Est enim contractio quædam seu fuga appetitûs à malo abhorrentis. Hinc etiam nascitur quædam tristitia; malum enim certò imminens, reputatur quodammodo præfens. Vnde hic timor est fundamentum cuiusdam tristitiæ; non enim est idem quod tristitia. Vnde quod D. Thomas ex Aristotele ait, Apprehensionem mali certò futuri, non inducere timorem; intellige de timore efficaci, qui molitur euasione.

In quo cõ-
stitat ratio
timoris.

ARTICVLVS VIII.

Utrum in Christo fuerit Ad-
miratio?

R Espondetur Affirmatiuè. Et Patet Matthæi 8. v. 10. *Audiens Iesus fidem Centurionis, miratus est.* Quæ verba propriè intelligi possunt. Ratio est; Quia eius cognitioni poterat aliquid offerri, quod esset ei magnum & insolens: atqui hoc est obiectum admirationis.

22
Admiratio

Vnde nas-
catur.

Notandum est; *Admirationem* propriè videri esse actum intellectus, quo quis iudicat rem aliquâ superare suam opinionem, vel apprehensionem; vel esse insolitam respectu suæ experientiæ. Idem enim videtur esse, dicere: *admiror* hanc rem. Et dicere: hæc res est mihi valdè insolens; scilicet respectu meæ experientiæ & scientiæ. Hinc nascitur amor inhærendi rei per cognitionem, vel etiam vterius perscrutandi; nisi sit incomprehensibilis: tunc enim nascitur fuga curiose scrutationis. Signum huius est, quia possumus admirari sine vllò timore aut fugæ appetitûs: ergo admiratio non est timor. Sed nec potest alius actus appetitûs assignari, qui necessariò sit in admirante,

præter amorem contemplationis illius rei; qui tamen Amor non est ipsa admiratio; Nam admiratio pperit amorem Sapientiæ; vt ait Aristot. in Metaphysicis. Deinde; hic amor non est semper necessarius; vt cum admiramur perfidiam aut malitiam alicuius hominis. Est igitur *Admiratio* actus intellectûs. Nec obstat quòd D. Thomas 1. 2. q. 41. art. 4. admirationem faciat speciem timoris; quia admiratio interdum accipitur pro suo effectu, qui aliquando est quidam timor; nempe fuga scrutandi id, quod est inscrutabile. Miratus itaque est Christus fidem Centurionis, quia etsi ipse cognitioni infusè non esset noua, tamen ipsius experientiæ insolens & noua erat tanta fides, cum tantam in Israël non esset expertus. Sicut Astrologus videns Eclipsim, quam antea numquam expertus erat, miratur; quamuis ratione eam antea nouerit.

Quomodo
Christus
si admira-
tus fidem
centurio-
nis.

ARTICVLVS IX.

Utrum in Christo fuerit Ira?

R Espondetur affirmatiuè. Marci 3. v. 5. *Circumspiciens eos cum ira.* Ratio est; Quia fuit in ipso appetitus repellendæ iniuriæ, sibi & Patri illatæ. Vnde etiam poterat sanguis & spiritus cõcitari circa cor. Atqui hoc est ira. Vide D. Tho.

ARTICVLVS X.

Utrum Christus simul fuerit Via-
tor & Comprehensor?

R Espondetur affirmatiuè. Notandû est Christum ab initio conceptionis fuisse Comprehensorem, seu vidisse diuinam essentiam; vt ostensum est suprâ q. 9. a. 2. & q. 10. Quòd autem simul fuerit Viator; Patet Primò, Quia secundum corpus non erat beatus, nec etiam secundum omnes animæ potentias; sed adhuc tendebat ad beatitudinem, quod est viatorum. Secundò; Quia & corpore & animo erat passibilis. Tertiò; Quia sibi & alijs poterat mereri. Sibi, gloriam corporis, & nominis exaltationem: alijs, gloriam animi & corporis. Atqui mereri est proprium munus viatoris.

24
Viator.

Q V Æ S T I O X V I.

De consequentibus vnionem quantum ad ea quæ con-
ueniunt Christo secundum esse & fieri.

In Duodecim Articulos diuisa.

ARTICVLVS I. & II.

Utrum hæc sit vera: Deus est homo?
& Homo est Deus?

R Espondetur; ytraque est vera. Patet ex omnibus ijs, quibus suprâ q. 2. a. 2. & alibi, probatum

2

I
Communi-
catis idio-
matum.

A Gitur hæc quæstione de communicatione Idiomatum, quâ proprietates Dei, tribuuntur homini; & proprietates hominis, tribuuntur Deo. Cuius communicationis tota ratio est, quòd vna eademque persona verè & propriè sit Deus & homo.

batum est eundem esse Deum & hominem. Cū enim Christus sit verus Deus, & verus homo; etiam oportet, vt Deus sit verus homo; & homo sit verus Deus.

Ratio prioris est; Quia persona Filij Dei, est suppositum seu hypostasis humanae naturae. Ergo persona Filij Dei verè & propriè dicitur homo. (Nam de quolibet supposito naturae, propriè predicatur nomen significans illam naturam in concreto; vt homo, de Petro & Paulo.) Ergo Deus verè & propriè dicitur homo. Patet hæc secunda consequentia; Quia nomen *Deus*, propriè potest supponere pro quauis personâ diuinâ.

Ratio posterioris est; Quia homo potest supponere pro quauis hypostasi naturae humanae; ergo pro personâ Filij Dei; ergo sicut Filius Dei propriè dicitur Deus; ita hic homo, propriè dicitur Deus.

DVBIVM I.

Verum Deus, in hac propositione: Deus est homo, sumatur de finitè pro personâ Verbi, an indeterminatè pro quauis personâ diuinâ?

Respondeo, Si spectes vim & propriam significationem, accipitur indeterminatè; Nam esset vera etiam si Pater vel Spiritus sanctus esset homo. Si tamen communem vsum spectemus, sic accipitur determinatè pro *Verbo*: vt docet hic D. Tho. Nam Christiani solènt intelligere *Verbum*.

Dices; hæc, *Deus non est homo*, est falsa. Et tamen vera, si *Deus*, acciperetur indeterminatè; quia Pater non est homo. Respondeo, *Deus*, in propositione negatiuâ, accipitur pro omnibus personis; nam significat rem indiuiduam, de quâ negatio absolutè tollit attributum.

DVBIVM II.

Verum homo dicatur vniuocè de Deo & de Paulo?

Omissis sententijs, quæ verbis potius quam re discrepant. Respondeo, dici vniuocè. Ratio est; quia secundum eandem rationem Christus dicitur homo, quâ Paulus: eiusdem enim rationis & speciei est natura humana in nobis, & in Christo; vt fides docet. Neque verum est, quod homo significet etiam subsistentiam: quia tantum significat naturam humanam cum aptitudine ad subsistendum, idque indeterminatè siue hæc siue illâ subsistentiâ.

Dices; Homo dicitur de Paulo per se, & formaliter considerato, non item de Deo: Deus enim vt *Deus* non includit esse hominem: ergo non vniuocè. Respondeo; Inde tantum sequi modum attributionis diuersum esse, & non vniuocum: ipsum tamen attributum est vniuocum, & vniuocè predicatur; quia secundum eandem rationem predicatur, licet illa eadem ratio diuerso modo conueniat: sicut album dicitur vniuocè de hoc albo, & de Petro.

DVBIVM III.

Verum hæc locutio sit propria: Deus est homo?

Respondeo; Essè propriam: & patet ex ratione allata. Et Confirmatur; Quia si impro-

priè Deus esset homo, potius dicendus esset non homo, quam homo. Et beata Virgo propriè non esset *Deipara*: quod est contra Concilia & Patres citatos q. 2. a. 2. dub. vnicò.

Aduerte tamen, Durandum in 3. dist. 4. q. 2. admittere quidem hanc esse veram & propriam locutionem; non tamen esse tam propriam, quam hæc: *Paulus est homo*. De quo non existimo magis contendendum; modo fateamur nullam esse impropriam in hac; *Deus est homo*. Nam ad proprietatem orationis sufficit, vt seruata propriâ significatione terminorum, secundum vsitatum loquendi modum, attributum verè conueniat subiecto: quod fit in proposito.

Dices; Deus propriè est humanatus: ergo non dicitur propriè homo: nam eadem natura non potest propriè de eodem dici denominatiuè & substantialiter. Respondeo Negando Consequentiam: dicitur enim *humanatus*, non ab *humanitate* nudè; sed ab vnione seu assumptione humanitatis, quasi humanitate indutus. Dicitur autem *homo* immediatè ab *humanitate*: vnde non est omninò idem abstractum. Adde; Essè singulare in hoc mysterio, vt idem possit dici denominatiuè & substantialiter: quia hypostasis diuina alienam naturam sibi substantialiter atrinxit.

DVBIVM IV.

Verum hæc propositio (Deus est homo) sit in materia contingenti, an necessaria?

Bonauentura, Scotus, Durandus & Gabriel in 3. d. 7. dicunt esse contingentem. D. Tho. autem a. 2. dicit esse in materia necessaria & naturali. Vtrumque verum est. Si enim Deus secundum sua intrinseca consideretur, sic hæc propositio *Deus est homo*, est contingens: Nam Verbum liberè assumpsit humanam naturam, & nullâ naturali necessitate in ea subsistit. Item, subiectum non est de ratione attributi, nec contrâ; quod tamen ad propositionem necessariam vel naturalem requiritur.

Si autem Deus consideretur vt subsistit in naturâ humanâ, tamquam quiddam compositum ex naturâ humanâ & personâ diuinâ, quod significatur nomine *Christi*; sic est necessaria, & in materia naturali: Nam est predicatio speciei de suo indiuiduo.

Prior sensus est magis proprius, si vocis *Deus*, significationem & naturalem suppositionem spectes. Si autem vsum huius propositionis, sic alter sensus est magis vsitatus: cum enim dicimus Deum esse hominem, per *Deum*, intelligimus Christum, qui compositus est ex natura humana & persona diuina: & sic intelligendus est D. Th.

Hinc etiam patet, An hæc sit propositio *per se*, an *per accidens*. Est enim propositio *per se vera*; Si *Deus* accipitur pro Christo. Si autem *Deus*, accipitur secundum se; sic logicè quidem loquendo *per accidens est vera*. Physicè tamen est *per se*: Nam est vnio non accidentaria, sed substantialis, ex qua resultat ens *per se* vnum. Quare non est absolutè dicendū, quod homo dicatur accidentaliter de Deo; aut quod Deus accidentaliter sit homo.